

Slovo k povzbuzení na neděli 1. října 2023, na 26. Ne v mezidobí – A (sv. Terezie z Lisieux)
Biblická čtení: Ez 18,25-28; Ž 25; Flp 2,1-11; Mt 21,28-32

Milé sestry, milí bratři,

o nedělích by se kázání mělo snažit vycházet především z **Božího slova**, které bohoslužba otevírá a čte. Přesto však je asi možné z tohoto rámce někdy **vybočit**, zvláště o nedělích, pokud by na ten den jinak připadla památka nějakého výrazného světce či výrazné světice. O to spíše, pokud nějak ztělesní i Boží slovo, které se zrovna čte. Což snad platí o **sv. Terezii z Lisieux**, řeholnici, mystičce, učitelce církve, jejíž sochu a oltář máme v našem kostele a která svou životní cestou jedinečně naplnila i dnešní čtení druhé z listu Filipským o Kristově pokoře a ponížení, že my lidé se máme snažit mít v sobě podobné smýšlení, jako měl on.

Zkusme tedy dnes zaměřit svou pozornost na ni. A připomeňme si – **formou několika biografických črt** – život této jedné z nejpodivuhodnějších žen moderních dějin církve.

Terezie, původním jménem Marie Františka Terezie Martinová, se **narodila** před 150 lety, **2. ledna 1873** v městě Alençon na jihu Normanidie, velmi zbožným rodičům Luisovi a Zelině, od 2015 taktéž svatořečeným, jako jejich **poslední deváté dítě**. Měla čtyři starší sestry. Čtyři další své sourozence, dva chlapce a dvě děvčata, nezažila, zemřeli v útlém věku. V době jejího narození byla její **maminka** již vážně onkologicky **nemocná** a zanedlouho, když byly Terezce čtyři roky a půl, 28. srpna 1877 **umírá**. Což pro malou dívku znamená pochopitelně velkou ránu, první v jejím životě.

V listopadu téhož roku se otec Luis rozhodne se svými pěti dcerami přestěhovat do ne příliš vzdáleného **Lisieux**, kde žije rodina bratra zemřelé matky. Je zámožná, a tak poskytne rodině Martinových **útočiště a i finanční zajištění**. Otec se tak může – stále zdrcen ztrátou své ženy – plně věnovat **výchově dcer**, včetně náboženské, zejména výchově nejmladší, vysoce inteligentní, temperamentní a citlivé, až precitlivělé Terezy.

Ta začne chodit v Lisieux **do školy k mniškám benediktinkám**. Když se v létě roku 1882 rozhodne o dvanáct let starší sestra **Paulína** vstoupit k pařížským **karmelitkám**, pro Terezku to znamená další velkou ztrátu, na kterou silně **psychosomaticky reaguje**. Ale zároveň i ona pocítí první jasné **Boží vábení** tímto směrem. A **úsměv Panny Marie**, jak později interpretuje. Když v následujícím roce přistoupí **k prvnímu svatému přijímání**, má první vskutku mystický zážitek včetně touhy po mučednictví, na základě kterého se rozhodne Kristu zcela **odevdat**. Později svou zkušenost nazve „**pohledem splynutí**“ mezi ní a Božím Synem. Měsíc na to přistupuje **k biřmování**. Pokračuje **ve škole** u benediktinek, ale přichází její celoživotní kříž: **skrupulozita**, podpořená i na hřích příliš soustředěnými akcenty duchovního vedení v klášterní škole. Terezin **duchovní život** se však stále více **prohlubuje**. O vánocích roku 1885 prožije něco, co později nazve „**dalším, úplným obrácením**“.

O rok a půl později učiní další krok ve svém celoživotním nabídnutí se Kristu, vysloveném poprvé při prvním svatém přijímání. V deníku **La Croix** se Terezka dočte o jistém Enricu Pranzinim, **vrahovi** tří žen, odsouzeném k trestu smrti. **Nabídne se Bohu** jako oběť místo něj, včetně své věčnosti. Později se doví, že zprvu zatvrzelý zločinec se těsně před smrtí přeci jen asi obrátil, protože dvakrát políbil kříž. To Terezka pochopí jako **odpověď** na své úpěnlivé **modlitby**. A pocítí ještě silněji **povolání zachraňovat duše**.

I z toho důvodu se **rozhodne** také vstoupit **do kláštera karmelitek**, kde už tou dobou byly dvě její rodné sestry, vedle Paulíny i Marie. Jenže ona je teprve **čtrnáctiletá**. Nikdo z blízkých ani z církevních autorit, včetně příslušného biskupa, jí to **nechce** dovolit. Proto se Terezka – s houževnatostí až tvrdohlavostí sobě vlastní – rozhodne obrátit na samotného **papeže**. Učiní tak v rámci pouti své diecéze při příležitosti padesáti let kněžství Lva XIII. koncem roku 1887. **Navzdory** zákazu s papežem v rámci audience mluvit, se na něj obrátí se svou **prosbou**, aby jí **dovolil** vstoupit tak mladé do kláštera. Papež odvětví poněkud diplomaticky slovy «obrat' se na své představené, bude-li to vůle Boží, jistě se tak stane». Po

svém návratu **povolení** od biskupa **dostane**. Vstupuje **do kláštera a 9. dubna 1888** jako již patnáctiletá a přijímá karmelitánský hábit a jméno **Terezie od Dítěte Ježíše**, později ještě doplněné o **A (od) Svaté tváře**. Po smrti otce do kláštera vstoupí i Celina. Paulína, sestra Anežka od Ježíše, se později stane jejich převorkou.

Pro Terezku začíná **období**, v němž – vedle mnoha jiného – začíná objevovat **svou „malou cestu“**, dost **jinou**, než byly její zprvu až **velikášské** mladické představy. Vždyť se chtěla stát **„velkou svatou“** se vším všudy, po vzoru sv. Terezie z Ávily či sv. Pavla. **Jenže** – i přes své činorodé klášterní aktivity, včetně psaní divadelních her – stále více začíná narážet na své **nedokonalosti** a nepřekonatelné **limity**. Tehdy ji osloví a potěší zvláště dva citáty z Písma. «Je-li někdo malý, ať přijde ke mně» z Knihy Přísloví a «Budete sáti nošení v náručí, hýčkání na kolenou, jako když někoho utěšuje matka, tak vás budu těšit» z Izaiáše. Terezie tak stále více zjišťuje, že to **nejdůležitější** v jejím životě by mělo být **důvěřovat Bohu, skrýt se** v Kristově náručí, stát se **míčkem či hračkou** v jeho ruce, jak záhy napíše. A že jejím největším úkolem asi není obrátit svět jako misionářka, ale prostě **milovat**. A co do spásy, že daleko důležitější je se nechat do nebe vytáhnout **jakoby „výtahem“** (je to doba začátku technických vymožeností) a ne si myslet, že tam vyběhneme snadněji sami. Stále více se začne považovat za Kristovu **„nejmenší“ sestru**.

Tím vším její **„malá cesta duchovního dětství“** dostává stále jasnější obrysy. Své vize, objevy a duchovní zkušenosti Terezie začne – na impuls a pokyn své sestry, převorky – také **sepisovat** ve svých pamětech, později nazvaných **Dějiny duše**.

9. června 1895, na svátek Nejsvětější Trojice, **zopakuje** Bohu své **nabídnutí sebe samé** jako oběti za spásu duší. Necelý rok poté, v dubnu 1896, u ní propuká **tuberkulóza**, čímž začíná zcela nová etapa jejího života. A to nejen vzhledem k tělesné nemoci a jejím omezením, ale i skutečná, vpravdě karmelitánská **„noc víry“ její duše**. Začne zakoušet obrovská **pokoušení**, včetně myšlenky **opustit klášter** a nakonec **i víru** a stát se ateistkou. **Neprožívá již Kristovu blízkost** natož jeho láskyplný pohled; to nazve **„nocí ničeho“**. A také – s vědomím blížící se smrti – **znejistí** i s ohledem **na věčnost**, zda vůbec nějaká je, dostane **strach** ze smrti.

Chvilé temnot se ale střídají se stavy, kdy se v ní zase naopak probudí její **velikášství**, čím vším by **v církvi** chtěla ještě být, co vše by **pro spásu duší** mohla udělat. I tehdy ji nakonec upokojí slovo Písma, a to Velepísně lásky svatého Pavla, kdy znovu pochopí, že **jejím úkolem** je především **milovat**, nic víc, nic máň, a tak posloužit světu, tak **zachraňovat duše**.

Počátkem roku 1897 se její stav **zhoršuje**. A ač Terezii stále – a tak tomu bude až do chvíle její smrti – provázejí její vnitřní **tísňivé „noci“**, začíná také více hovořit **o nebi**, o tom, že v něm chce pokračovat ve svém poslání ukazovat „malou cestu“ duším, učit je duchovnímu dětství, jakoby jim z nebe chtěla seslat **„děšť růží“**. Důvěra v Boha ji nese, navzdory všem bolestem a temnotám. **30. září 1897** večer ve svých čtyřiaadvaceti a půl letech **umírá**, její duše odchází **k Bohu**, aby odtamtud opravdu sesílala celému světu **„děšť růží“** svých modliteb.

Roku 1923 – ještě za života svých sester – je **blahořečena**, 1925 **kanonizována**, 1927 prohlášena za **patronku misíí** a roku 1997 – teprve jako třetí žena – za **učitelku církve**.

Milé sestry, milí bratři, kéž by se **sv. Terezička**, jak se jí obvykle říká, stala **i naší učitelkou**. Učitelkou cesty k Bohu, **malé cesty duchovního dětství**, která se snoubí se snahou něco činit. Cesty, jež není dětinskostí, ale **důvěrou** v Boha **i navzdory** nevnímání jeho blízkosti, **důvěrou** i v **pochybnostech**, nocích, bojích, bolestech, úzkostech, **temnotách** a v **depresích**. Dnes by možná deprese či něco jiného měla Terezička třeba i **diagnostikované**, což z ní ovšem činí **světici ještě větší**. A hlavně, pokud by tomu tak bylo, ještě více **oslovující**.

Neboť **ve stavech** různého duševního sevření a v situacích nemoci, tělesné i duševní, a zvláště ve chvíli umírání člověk totiž leckdy už opravdu nemůže **nic než milovat**. Jsou to však právě tyto stavy, jež ho k milování Boha a lidí mohou dovést více než leccos jiného. Kéž bychom si i na to vzpomněli, až třeba přijdou, a **poslání hlavně jen milovat** vzali za své i v dobách, kdy je nám **dobře**, i ve všech svých **činnostech**. Čemuž všemu nás sv. Terezie z Lisieux učí.